

at jeg dengang havde saa megen Betænkelighed ved at gaae ind derpaa; at jeg ikke vilde optage noget Forslag i saa Henseende; men efter at det er fremkommet fra Udvalget, finder jeg dog, at man bør gaae ind derpaa. Derimod anseer jeg det for ikke lidet tvivlsomt, om den af Udvalgets Fleertal i § 2 foreslaaede Forandring er heldig. Det hele Forhold er jo, som den ærede Ordfører saa rigtigt bemærkede, ikke Noget, der hviler paa et strengt Logikk Begreb; men man vil sige, at ordne Forholdet paa en efter alle foreliggende Omstændigheder hensigtsmæssig Maade, og da det kun gjælder de nye Contracter, maa man saa overlade til de Vedkommende selv at baretage deres Løb ved disse Contracters Indgaaelse. Der som man skulde være indskrænket til en, logisk mathematisk Opfattelse, saa kunde det afgjøres ganske anderledes. Jeg skal ikke opholde mig ved det Spørgsmaal, som den æret Landsthingsmand (Christensen) har henledet Opmærksomheden paa, nemlig om Fæstevirigheden netop er 30 Aar; men ogsaa i andre Henseender vil det ved en nærmere Betragtning af Regjeringsforslaget vise sig, at man ikke har lagt, logisk mathematisk Grundfæstninger til Grund for Forholdets Opfattelse. Før jeg for at gøre min Mening mere tydelig et Dieblif antage, at der ikke handles om Tredobbelde, men om Otteogtyvendebede? Det vil gjøre det lettere for mig at fremsætte min Mening klart. Naar jeg altsaa skal betale 1000 Rdl. strax og jeg siger: denne Afgift vil jeg forandre til en aarlig Afgift istedetfor at betale en Sum eengang for alle, og denne aarlige Afgift skal være i 28 Aar, saa vil denne Omfætning skee paa den Maade, at jeg beregner 6 pCt. af Capitalen. Naar jeg altsaa vil forvandle en Betaling af 1000 Rdl. til en aarlig Afgift paa omtrent 6 pCt., vil jeg have at betale omtrent 60 Rdl. i aarlig Afgift i 28 Aar. Nu er Spørgsmaalet: naar Fæsteren dør, jeg vil sige efter et Aars Forløb, hvorledes stiller Forholdet sig saa? Saa har han betalt 60 Rdl., hvis han skulde erlægge en Indfæstningssum paa 1000 Rdl.; men af disse 60 Rdl. ere de 40 Rdl. Rente af de 1000 Rdl., og det Afdrag, der er betalt, er 20 Rdl. Der vil altsaa tilkomme ham en Tilbagebetaling af 980 Rdl., og saaledes vil

Forholdet forandre sig efterhaanden, efter det forskjellige Antal Aar. Det viser sig her, at man ikke kan gaae ud fra saadanne bestemte Beregninger som dem, der ligge til Grund for det Endringsforslag, der er stillet af 2 ærede Medlemmer; thi hvis man vilde gjøre det gjældende, saa maatte saavel Regjeringsudkastet som Fleertallets Forslag undergaae en heel Omændring; man maatte gaae ganske anderledes strengt tilværks, naar det skulde være mathematisk nøjagtigt. Den ærede Ordfører bemærkede, at man her ved § 2 er gaaet ud fra den samme Grundfæstning, som har gjort sig gjældende ved flere andre Forslag, denne nemlig, at man — saaledes forstod jeg ham i det Mindste — vilde støtte Godseieren i hans Bestræbelse for at overlade Stedet til et af Børnene; men det forekommer mig, at saaledes som Sagen er opfattet af Udvalget, vil det paa ingen Maade være Tilfældet. Regjeringsudkastet indeholder derimod uægtelig en Opfordring for Godseieren til at lade et af Børnene faae Gaarden, thi saa fritages han for at betale Noget; men i de Betragtninger, som Godseieren har at anstille om Fortæstningen af Gaarden, og ved hvilke han er undergivet mange forskjellige Paavirkninger — og i Regelen er det, hvis hans Afgjørelse er mindre heldig for Fæsteren, ikke sit eget Hoved, han følger, men han vil da gjerne være paavirket af dem, der have den umiddelbare Bestyrelse af Godset — i disse Overbetælses vil han slet ikke støttes af § 2, hvis den affattes efter Udvalgets Fleertals Forslag, thi han skal ud med denne Sum, enten han giver Fæstet til et af Børnene eller ikke, og det vil altsaa være aldeles virkningsløst i saa Henseende. Denne Bestemmelse om Tilbagebetalingen vil maaskee staae for ham som en temmelig uheldig ny Lovbestemmelse, og han vil da rimeligvis sige: saa vil jeg ogsaa gjøre min Ret gjældende; men Lovkastets Tanke, som ellers saa særdeles vel er bleven opfattet og udarbejdet af Udvalget, gaaer jo ud paa at give Godseieren en Støtte i den sædvanmæssige Maade at behandle Fæsterne paa, det gaaer ud paa at give ham et Støttepunkt til at gjøre det Mere, som han ellers ifølge sit gode Sindss Indskydelse vilde gjøre, fordi det stemmer med hans Fordeel at gjøre det. Hele denne Op-